

Posudek oponenta bakalářské práce

Rozálie WÜNSCHOVÁ. *Proměny centrálních politik KSČ vůči romské menšině v 50. – 70. letech v Československu*. Praha 2023. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Katedra historických věd. Vedoucí práce Mgr. Pavel Baloun, Ph.D. 49 s.

Rozálie Wünschová si pro vypracování bakalářské práce vybrala v odborné literatuře dosud poměrně nové a málo zpracované téma proměn politik přístupů KSČ (zejména ÚV KSČ) k Romům v období 50. až 70. let 20. století. Mezi hlavní badatelské otázky patří trojice, kterou autorka stručně shrnuje v závěru: „*Co stálo za zásadními obraty centrální politiky KSČ k „cikánské otázce“ a jejími legislativními opatřeními? Jaký vliv mělo veřejné mínění a změny politických nálad na centrální politiky? Co stálo za vznikem jednotlivých legislativních opatření?*“ (s. 47). V případě kvalifikační práce by bylo jistě dobré hlavní badatelské otázky jasně stanovit v úvodu práce, ve kterém Rozálie Wünschová čtenáře seznámila „pouze“ se strukturou práce, pracovními postupy (volím tento termín, byť autorka mluví o metodě), zpracovaným materiálem a základními konturami historického kontextu.

Již v prvním odstavci úvodu autorka čtenáře upozorňuje na to, že tématu by „*se chtěla věnovat v rámci mého navazujícího studia, proto tuto práci považuji za jakýsi „odrazový můstek“ pro mé další budoucí bádání.*“ (s. 1) Zájem o téma a orientace v domácí i zahraniční odborné literatuře jsou z četby práce jasně patrné, což lze hodnotit pozitivně. Zcela opačně však musí vyznít hodnocení teoreticko-metodologického zázemí práce a samotného zpracování. Rozálie Wünschová sama tuto nedostatečnost přiznává: „*Původně jsem měla v plánu mou práci psát pomocí historické diskurzivní analýzy a skrze ni mapovat diskursivní obraty v centrálních politikách KSČ. Metoda pro mě ale byla těžko uchopitelná pro svoji abstrakci, příliš obecně formulované výzkumné otázky a pro nedostatečné zkušenosti s interpretací archiválií tak, abych dostatečně zachytila jejich relevanci pro utváření diskursivních obrátů. Jako metodu mé práce jsem si nakonec zvolila kompilaci a historický vědecký postup s důrazem na archivní materiál z Národního archivu, který jsem nasbírala při rešerších převážně ze složek ÚV KSČ a politického byra ÚV KSČ*“ (s. 2). Kompilace není dle mého názoru přijatelným postupem zpracování kvalifikační práce, byť se autorka (nejen proklamativně) pokouší závěry zpracované odborné literatury rozvíjet, nepřekračuje jejich limity a práce s archivními materiály působí spíše ilustrativně – jejich využití a především systematické/metodicky řízené zpracování autorka podcenila a zjevně nedokázala využít jejich rozsah. Na druhou stranu musím ocenit upřímnost, se kterou se Rozálie Wünschová k danému postupu doznala a její argumentaci týkající se diskursivní analýzy musím doplnit v tom smyslu, že daný přístup považuji za více než ambiciózní (tedy nevhodný) pro zpracování kvalifikační práce na bakalářské úrovni. Vyzdvihnout musím i práci s dobovými texty (autorka je charakterizuje jako akademické) Jaroslava Suse, Jiřího Lípy a Josefa Nováčka i přes to, že jejich dopad Rozálie Wünschová zřejmě přeceňuje, resp. argumentačně nedokládá: „*Já jsem se rozhodla na textech Jaroslava Susy a Jiřího Lípy doložit, jak se politické diskursy promítaly do těch akademických (a společně tak vytvořili celospolečenské vnímání „Cikánů“ v tehdejší společnosti).*“ (s. 24)

Výtky vůči práci Rozálie Wünschové musím směřovat i k pochybením v citacích zdrojů (odchylky vůči citační normě – např. pozn. č. 6, 94 a 95), přítomnosti překlepů a dokonce i pravopisných chyb (např. s. 34).

Přestože práce Rozálie Wünschové vykazuje řadu (i zásadních) nedostatků, je možné konstatovat, že její stávající podoba může autorce s ohledem na šíři zpracované odborné literatury a shromážděných archivních pramenů posloužit jako dostatečný „odrazový můstek“ pro další studium a odbornou práci a mohu ji doporučit k obhajobě s navrženým hodnocením dobře.

Kounice 10. 9. 2023

Mgr. Jan Tuček, Ph.D.